

Określenie wymagań dotyczących próbek klinicznych przeznaczonych do badań diagnostycznych w kierunku zarażeń pasożytniczych

I. Badania w kierunku

1. Toksoplazmoza (pasożyt: *Toxoplasma gondii*)

Typ badania:

1.1. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA określający miano toksoplazmowych IgG oraz awidność IgG

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczona w temperaturze 2°-8°C

1.2. Metoda Western-blot: surowica krwi matki i noworodka

Materiał do badań: próbka krwi pępowinowej pobranej przy porodzie (2 ml) lub surowica noworodka do 1 miesiąca (0,5ml) i surowica krwi matki (1 ml) dostarczone w temperaturze 2°-8°C.

1.3. Metoda Real-Time PCR do wykrywania DNA *Toxoplasma gondii*

Materiał do badań: płyn mózgowo-rdzeniowy (1 ml);

płyn z gałki ocznej (około 100 µl);

płyn owodniowy (co najmniej 5 ml).

2. Toksokaroza (pasożyty: *Toxocara canis*, *Toxocara cati*)

Typ badania:

2.1. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA określający miano swoistych IgG w zarażeniu *Toxocara*

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C,

2.2. Badanie określające miano oraz awidność swoistych IgG w zarażeniu *Toxocara* - ELISA (określenie czasu trwania zarażenia) – badanie awidności wykonywane jest w przypadku obecności przeciwciał IgG

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

2.3. Badanie określające awidność swoistych IgG w zarażeniu *Toxocara* (określenie czasu trwania zarażenia)

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

2.4. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA określający miano swoistych IgG (rozc. surowicy 1:10) w kierunku toksokarozy ocznej

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

3. Bąblowica (pasożyty: *Echinococcus granulosus*, *Echinococcus multilocularis*)

Typ badania:

3.1. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA IgG w kierunku bąblowicy (*Echinococcus* spp.)

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C.

3.2. Metoda Western- blot – potwierdzająca rozpoznanie bąblowicy (*Echinococcus* spp.)

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

3.3. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA (Em2+) potwierdzający zarażenie *Echinococcus multilocularis*

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

4. Wągrzyca (pasożyt: *Taenia solium*)

Typ badania:

4.1. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA na obecność przeciwciał IgG w kierunku zarażenia *Taenia solium* ; inwazja tkankowa (wągrzyca) i inwazja jelitowa

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

4.2. Metoda Western-Blot- potwierdzająca rozpoznanie wągrzycy

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

5. Włośnica (pasożyty: *Trichinella* spp.)

Typ badania:

5.1. Odczyn immunoenzymatyczny ELISA na obecność swoistych przeciwciał IgG w kierunku zarażenia *Trichinella Spiralis*

Materiał do badań: 1 ml surowicy krwi dostarczony w temperaturze 2°-8°C

6. Babeszjoza (pasożyty: *Babesia* spp.)

Typ badania:

6.1. Molekularne badania krwi w kierunku babeszjozy

Materiał do badań: co najmniej 1ml krwi pobranej na EDTA

6.2. Badanie mikroskopowe krwi w kierunku babeszjozy (gruba kropla + cienki rozmaz)

Materiał do badań: 1 ml krwi pełnej pobranej na EDTA

7. Malaria (pasożyty: *Plasmodium* spp.)

Typ badania:

7.1 Badanie mikroskopowe krwi (gruba kropla + cienki rozmaz)

Materiał do badań: 1 ml krwi pełnej pobranej na EDTA

8. Owsiki (pasożyty: *Enterobius vermicularis*)

Typ badania:

8.1. Badanie mikroskopowe wymazów okołoodbytniczych (1 próbka)

Materiał do badań: przylepiec

8.2. Badanie mikroskopowe wymazów okołoodbytniczych (3 próbki)

Materiał do badań: przylepiec

9. Dirofilaria (pasożyty: *Dirofilaria* spp.)

Typ badania:

9.1. Badanie mikroskopowe izolowanych lub usuniętych chirurgicznie wraz z tkanką nicieni

Materiał do badań: okaz nicienia

10. Mikrofilarie (pasożyt: formy larwalne nicieni z rodziny *Onchoceridae*)

Typ badania:

10.1. Badanie mikroskopowej krwi na obecność larw (4-6 próbek pobranych w odstępach 6h)

Materiał do badań: 1 ml krwi pełnej pobranej na EDTA

11. Nużeniec (pasożyt: *Demodex folliculorum*, *Demodex brevis*)

Typ badania:

11.1. Badanie rzęs

Materiał do badań: rzęsy/zeskrobiny naskórka

12. Pneumocystoza (pasożyt: *Pneumocystis jirovecii*)

Typ badania:

12.1. Wykrywanie DNA metodą Real-Time PCR

Materiał do badań: 1 ml BAL

1 ml płwociny

13. Blastocystoza (pasożyt: *Blastocystis spp.*)

Typ badania:

13.1. Badanie kału metodą hodowli

Materiał do badań: Kał w objętości ziarna grochu

14. Pasożyty jelitowe (m.in. pierwotniaki, tasiemce, nicienie przywry)

Typ badania:

14.1. Badanie mikroskopowe kału (1 próbka)

Materiał do badań: Kał w objętości ziarnka grochu

14.2. Badanie mikroskopowe kału (3 próbki)

Materiał do badań: Kał w objętości ziarnka grochu

II. Warunki przechowywania materiału:

1. Materiał, który przychodzi w formie schłodzonej powinien być umieszczony w lodówce (temp. 2°-8°C).
2. Materiał, który jest transportowany w temperaturze pokojowej, jeżeli nie zostanie przekazany od razu do laboratorium powinien być umieszczony w lodówce (temp. 2°-8°C).
3. Materiał przeznaczony do badań serologicznych (surowice/osocze) można zamrażać, natomiast innych materiałów, szczególnie do **badań mikroskopowych w LEP nie wolno zamrażać**.
4. Materiał powinien być starannie zabezpieczony, aby nie uległ zniszczeniu podczas transportu do PPM.

III. Procedura przyjęcia próbki – wymagania w LEP

1. Na skierowaniu musi być sprecyzowany kierunek badań.
2. W przypadku nadeśłania materiału bez określonego kierunku badań należy próbkę umieścić w lodówce (PPM), a następnie skontaktować się ze zleceniodawcą.
3. Próbkę powinny być wyraźnie opisane wraz z dokładnie wypełnionym zleceniem na badanie.

IV. Wyniki

1. Czas oczekiwania na wynik badania serologicznego wynosi do 10 dni roboczych; badania wykonywane są co najmniej 1 raz w tygodniu.
2. Czas oczekiwania na wyniki badań molekularnych wynosi do 5 dni roboczych.
3. Czas oczekiwania na wyniki badań mikroskopowych wynosi do 5 dni roboczych (w przypadku hodowli do 10 dni roboczych)

4. Wyniki szybkich testów diagnostycznymi są dostępne następnego dnia od dostarczenia próbki do LEP.
5. Sprawozdanie z badań pacjenta prywatnego jest przekazane do PPM.

V. Dostarczanie materiału do badań

Materiał biologiczny pobrany do badań laboratoryjnych jest dostarczany do laboratorium przez osoby wskazane i przeszkolone przez zlecniodawcę albo laboratorium lub za pośrednictwem operatora pocztowego wykonującego usługi w zakresie dostarczania materiału biologicznego do badania laboratoryjnego, lub za pośrednictwem systemu przeznaczonego do automatycznego transportu materiału biologicznego do badania laboratoryjnego.